

CZU: 614.2:616-074/-078

ASIGURAREA ACCESULUI UNIVERSAL
AL POPULAȚIEI LA SERVICII MEDICALE
DE LABORATOR

Oleg GARABAGIU, Elena CHIFEAC,
Cabinetul individual al medicului de familie
Garabagiu Oleg

Context

Cabinetul individual al medicului de familie (CIMF) *Garabagiu Oleg* din satul Balasinești, r. Briceni, furnizează servicii medicale primare pacienților înscriși în lista proprie, în baza cererii depuse conform principiului de liberă alegere, indiferent de statutul persoanei (asigurată sau neasigurată), inclusiv din alte instituții în caz de urgențe justificate din punct de vedere medical. Profilul sănătății populației adulte (2282 de persoane) deservite de instituția medicală cu axare pe bolile netransmisibile (BNT) include: 468 de persoane cu hipertensiune arterială, 67 persoane cu diabet zaharat, 50 cu patologii ale aparatului digestiv, 43 cu tulburări mentale, 26 cu tumori și 11 persoane cu glaucom, în total – 665 de persoane.

Evaluarea problemei a fost realizată de echipa proiectului utilizând analiza SWOT (v. tabelul).

<p>Particularitățile forte ale activităților: Baza materială corespunde cerințelor medico-sanitare (acreditarea nr. 2924 din 26.09.2016). Personalul medical și cel auxiliar este calificat și cu experiență. Clădirea este conectată la sistemul de gazificare / canalizare / apeduct. Existența structurilor variate: sală de proceduri, sală de vaccinare, triaj, farmacie, salonul medicului, cabinet ginecologic. Susținerea financiară din partea APL. Indicii de calitate oscilează anual între 70% și 94%. Dotare cu utilaj specializat: glucometru, colesterometru, cântar, electrocardiograf.</p>	<p>Neajunsurile / punctele slabe: Lipsa unității de asistență comunitară; Lipsa transportului specializat; Echipament insuficient pentru sterilizare; Lipsa echipamentului de laborator; Lipsa echipamentului pentru păstrarea medicamentelor (frigider).</p>
<p>Oportunitățile realizării activităților: Creșterea numărului pacienților diagnosticați, monitorizați într-o perioadă mai scurtă; Dezvoltarea infrastructurii oficiului; Scutirea totală sau parțială a pacienților de cheltuieli suplimentare de transport (distanța de 48 km); Facilități în obținerea rezultatelor investigațiilor.</p>	<p>Riscurile / barierele în realizarea activităților: Coordonarea neeficientă a OMF de către CS; Sistarea suportului logistic din partea partenerului furnizor de echipament specializat; Migrarea cetățenilor, care poate genera scăderea numărului de beneficiari.</p>

Scopul proiectului: asigurarea calității procesului de identificare și evaluare a eficienței tratamentului pacienților cu BNT din cadrul CIMF *Garabagiu Oleg* prin crearea laboratorului de analize clinice și biochimice.

Obiectivul general: asigurarea accesului universal al populației înscrise la CIMF *Garabagiu Oleg* la servicii medicale de laborator în următoarele șase luni.

Obiectivele specifice: 1. Dezvoltarea competențelor profesionale ale personalului medical prin crearea serviciilor noi. 2. Optimizarea procedurii de colectare a analizelor medicale prin evitarea redirectionării pacienților spre unitățile medicale din alte localități. 3. Creșterea nivelului de satisfacție a pacienților prin economisirea resurselor financiare și temporale.

Grupul-țintă: 1 medic de familie, 3 asistenți medicali.

Beneficiari finali: 2282 de pacienți înscriși la CIMF *Garabagiu Oleg*.

Concepția

- Crearea și dotarea laboratorului de analize medicale vor fi confirmate prin chestionarea pacienților, pentru a identifica necesitățile lor.
- Cercetarea ofertelor agenților economici în vederea procurării echipamentului la un preț rezonabil; instruirea personalului; dispunerea ergonomică a mobilierului și a echipamentelor; planificarea, desfășurarea și evaluarea activității laboratorului se vor face într-o perioadă cât mai scurtă.
- Personalul medical al OMF Balasinești va avea posibilitatea de a optimiza activitatea de diagnosticare și verificare a eficienței tratamentului, de a facilita accesul pacienților la serviciile de laborator.
- Colectarea analizelor la nivel local va micșora fluxul pacienților, va reduce cheltuielile suplimentare pentru transport, va contribui la creșterea satisfacției pacienților.

Implementarea proiectului

Punerea în practică a proiectului a fost realizată conform planului de activitate, cu epuizarea de 100% a bugetului și asigurarea funcționalității echipamentului de laborator achiziționat (v. figura).

Dotarea cu echipament de laborator a CIMF „Garabagiu Oleg”

Lecții învățate

Au fost dezvoltate abilitățile de implementare a proiectelor:

- asigurarea coerenței activităților,
- rigurozitatea planificării și a organizării,
- gestionarea resurselor,
- interacțiunea grupului-țintă,
- colaborarea cu partenerii.

Cuvinte-cheie: acces universal, populație, servicii medicale de laborator

CZU: 614.253.8:616.12-008.331.1

EDUCAȚIA PACIENTULUI ÎN VÂRSTĂ APTĂ DE MUNCĂ CE SUFERĂ DE HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ

Alexandru HAGIOGLO, Larisa CHIRIAC, Iulia CHIRINCIUC, Natalia FILIPENCO,
IMSP Centrul de Sănătate Cahul

Context

IMSP CS Cahul deservește 34.000 de populație, din ei 21.480 sunt pacienți în vârstă aptă de muncă. Pe parcursul a nouă luni ale anului 2018, în evidența medicului de familie al CS Cahul se aflau 5167 pacienți cu hipertensiune arterială, dintre care 1568 erau persoane în vârstă aptă de muncă. Mortalitatea produsă de complicațiile HTA rămânea înaltă: în nouă luni ale anului 2018 practic s-a dublat, comparativ cu aceeași perioadă a anului 2017. Problema identificată a fost selectată pentru implementarea proiectului cu obiectivul specific de a reduce cu 15% mortalitatea provocată de complicațiile hipertensiunii arteriale la persoanele în vârstă aptă de muncă.

Desfășurarea activităților

În cadrul proiectului *Educația pacientului în vârstă aptă de muncă ce suferă de hipertensiune arterială*, în IMSP CS Cahul, în baza chestionarelor alcătuite, s-a efectuat interviuarea a 200 de pacienți cu hipertensiune arterială cu vârsta respectivă. În urma anchetării pacienților s-a stabilit: 13% din pacienți nu cunosc care sunt cifrele hipertensiunii arteriale; 60-65% cunosc factorii de risc ai hipertensiunii; în jur de 35% cunosc tehnica măsurării TA; 61% din pacienți fac regulat efort fizic; 54% consumă legume și fruct; majoritatea pacienților nu fac abuz de alcool; 20% sunt fumători, iar 34% consideră că masa lor corporală este crescută.

În urma verificării datelor antropometrice s-a constatat că 24% din pacienții anchețați sunt obezi, 30% sunt supraponderali, 46% au masa corporală normală. Semnele TA mărite sunt variate: 68% din pacienți au ereditatea agravată referitor la hipertensiunea arterială; 47% suferă de diabet zaharat (DZ), 62% din pacienți au ereditatea agravată în ce privește DZ. Nu cunosc normele cantității de sare folosite în HTA 66% de pacienți, 75% nu cunosc acordarea ajutorului de urgență în criza hipertensivă. Majoritatea celor intervievați cunosc semnele când trebuie solicitată ambulanță.

În baza rezultatelor obținute la interviuarea pacienților în vârstă aptă de muncă, au fost elaborate recomandări privind autoîngrijirea în caz de hipertensiune arterială și privind modul sănătos de viață, totodată fiind dezvoltate modulele din *Școala pacientului cu hipertensiune arterială*. Temele elaborate pentru instruirea pacienților au fost: 1. *Tensiunea arterială și tehnica corectă de măsurare a ei*. 2. *Fumatul și alcoolul ca factori de risc pentru HTA*. 3. *Modul sănătos de viață. Alimentația*. 4. *Modul sănătos de viață. Activitatea fizică*. Au fost selectate spoturile televizate cu recomandări privind autoîngrijirea pacientului cu hipertensiune arterială și modul sănătos de viață, care sunt derulate pe ecranele LED în cadrul instituției. Pentru a petrece ședințele cu pacienții hipertensivi au fost achiziționate echipamentele necesare (mobilier, tonometre, televizor, calculator, cântar, flipchart).

Pentru o mai bună comunicare privind autoîngrijirea pacientului hipertensiv, pe data de 18.01.2019, la Centrul de Sănătate Cahul a fost invitat formatorul extern Rodica Grama, specialist în comunicare, pentru instruirea a 14 medici de familie și a 40 de asistenți medicali ai medicului de familie în comunicarea cu pacientul hipertensiv. S-au identificat șase persoane (medici de familie și asistenți medicali ai medicului de familie), care au fost antrenate în instruirea pacienților hipertensivi în vârstă aptă de muncă. Instruirea pacienților cu hipertensiune arterială s-a petrecut conform graficului stabilit, iar pentru cei încadrați în serviciu – în zilele de sâmbătă. Cei 200 de pacienți au fost divizați în câteva grupuri a câte 20-30 de persoane. Fiecare grup a făcut 4-5 ședințe de instruire. Pentru o mai bună compliance a pacienților, s-a stabilit ziua de sâmbătă pentru petrecerea ședințelor de instruire.

Rezultate obținute

Au fost instruiți în comunicarea cu pacientul hipertensiv 14 medici de familie și 40 de asistenți ai medicului de familie; 200 de pacienți în vârstă aptă de muncă au fost instruiți cu privire la autoîngrijire în caz de hipertensiune arterială și la modul sănătos de